

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՆԼԿԱՐՈՒ

Տարեկան 12 ծր.
Էկզպանայ 6 ծր.

ԱՆՏՅՈՒՆՈՒՆ

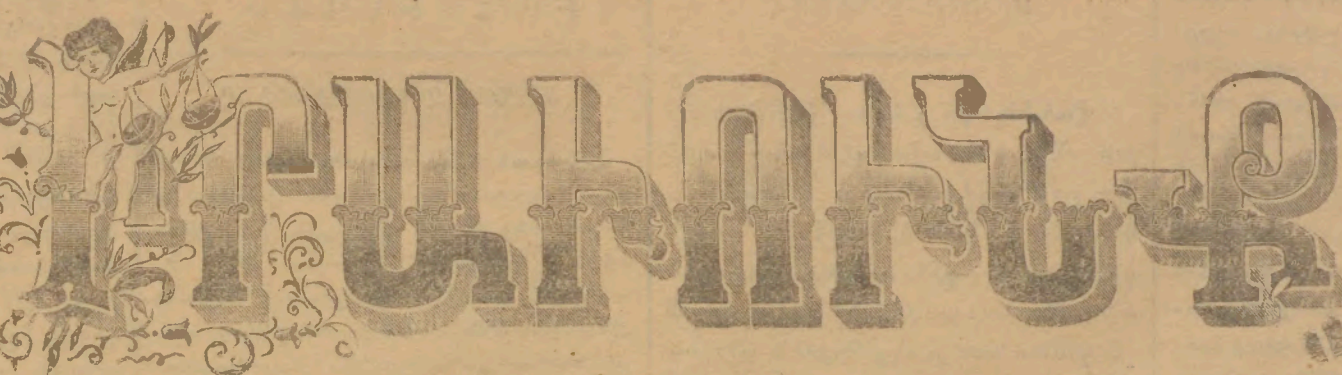
Երկու քիչ մեկ ծրանով
Տարեկան 14 ծր.
Գաղտնայ 7 ծր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 ծրանով
Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԵՐԻԿ

Ծանուցանում տողը
20 ամսով

ԼՐԱԳԻՐ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԵՐԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՏԻ

Rédaction du journal

«Iravounk»

VARNA (du gaire)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Ир вунк»

ВАРНА

Գրադրանք եւ չեմ
սրահիր

ՀԱՅ ԽՈՒՆԻԳԱՆՆԵՐ

Շատ առիթներով կրկնած պէտք է ըլլանք թէ ժողովուրդի մը ազատութիւնը ձեռք բերելու նպատակաւ կազմակերպուած ո՛րեւէ բնկերութեան և պատույզգոյցում կրող ո՛րեւէ անհատի համար՝ տարրական բարոյականութեան դէմ դաւաճանութիւն է ուրիշի մը խօսքի ու գաղափարի ազատութիւնը բիրտ ուժով բռնադատելու ջանքը:

Սուլթաններու և ռուս պիւրօկրատիային յատուկ այն գործելակերպը՝ որով զարգացած ժողովուրդի մը դէմ քիւրտ սօքաձիւներ ու խուլիգաններ գործածեցին, դատապարտուած է աշխարհի ամեն կողմերէն և նոյնպէս կը յիշուի ու պիտի յիշուի պատմութեան մէջ:

Եւ մեծածիւր, թէ խօսքի, գրչի ու կեանքի ազատութեան համար բազմաթիւ կռուիք, հարիւր հազարաւոր եղբայրներ զոհ տուող հայ ժողովուրդն ալ իր սօքաձիւները և խուլիգանները պիտի ունենայ, իր եղբորը խօսքի, գրչի ու գաղափարի ազատութիւնը բռնադատելու համար:

Ահա այդ ձայնը կը հասնի կրկին Կովկասէն: Այս անգամ յարձակումը յեղափոխական գործիչի «Ֆէտայի» կամ դրամատէրի վրայ չէ, այլ խմբագիրներու և խմբագրատուներու վրայ: Երբ յարձակողները ռուս սե հարիւրականներ, խուլիգաններ կամ քիւրտ սօքաձիւներ ու թիւրք ճանաչեցանք չեն, այլ հայ ոչ խարամիտներ թերաբուրած հայ յեղափոխական վարիչներէ կամ մտաւորականներէ:

Քանի՜ մը մարդիկ Երկիրի խմբագրատունը բացատրութիւն պահանջել կերթան, ուր ազմուկ կը բարձրանայ երկիրականները այդ դէպքը մշակականներու կը վերագրեն, ռուսի իրենց հետեւորդներէն 5-6 հոգի նոյն օրը Մշակի խմբագրատունը կերթան ազմուկ կը հանեն ու սպառնալիք կը կարդան, Երկիր լրագրի

խմբագրութեան անունը կուտան ու կը հեռանան:

Զարգացման և աշատասիրական տեսակետով հայ հասարակութեանց մէջ իրենց առաջին տեղը տուող Տիգրանի մտաւորականներուն վերագրուած այս տգեղ դէպքերը շատ տխուր կազդեն մեր վրայ: Մեզ անհաւատալի կը թուի Երկիրի ամբաստանութիւնը թէ գործին մէջ Մշակի խմբագրութեան մասը կայ: Մշակի 34 տարուան գոյութիւնը բիրտ ուժ գործածելու նախընթաց մը չէ տուել ցարդ մշակականներու կռիւները միմիայն գրչով ու խօսքով եղած են, իսկ Երկիրի վարիչները ընտրութիւններու, հանգանակութիւններու և այլնի մէջ սպառնալիք և բիրտ ուժ գործածելու շատ մը օրինակներ տուած ըլլալով, այս վերջին դէպքին համար ալ մեզ տարակուսանքի կը մատենի թէ իրենք եղած չըլլան թերաբուրդները, մանաւանդ որ նոյն օրը Մշակի խմբագրատուն խուժողները Երկիրի խմբագրութեան անունը կուտան, և այդ խմբագրութիւնը իր սա տուրքով արդէն կսպառնայ որոշակի:

«... Երբ մշակական ու միջրանական թոյնով լցուած մի ֆանատիկոս կը յանդգնէ ձեռք բարձրացնել մեր գործիչները որ եւ է մէկի վրայ, — այն օրը մենք չենք որ պատասխանատու կը լինին մտիզմի ժողովուրդի դատաւանի հանդէս:

Մոլեգնած ժողովուրդի դատաստան...»: Սուլթան Վափուտն ալ ճիշտ այդ սպառնալիքը ցոյց կուտար դեռսպաններուն, երբ ասոնք հայ հասարակութեան նըպաստաւոր դիմումներ ընէին: «Իսլամ ժողովուրդը կը գրգռուի վերջը պատասխանատու չեմ ըլլար»: Բայց ձեռքի տակէ զրգռողը միշտ ինքը եղած է:

Շաբաթ օր Թիւրքիայէ գրուած նամակ մը սա տխուր լուրը կուտայ:

«Այսօր փոստայի հրապարակին վրայ Վարդօն անանկ ծեծե-

ցին որ չորս կողմը կտոր կտոր ըրին: մանրամասնութիւնը յաջորդով կը գրեմ»:

Վարդօն դաշնակցական ներկայ վարիչներու դէմ բողոքել սկսելէն իվեր, քանի մը տասնեակ անգամներ իր թերթին մէջ գրած է թէ սպառնալիք ընդունած է դաշնակցականներէ: Վերի երկտողը այդ սպառնալիքներու գործադրութիւնը պէտք է ըլլայ (*), ինք կամբաստանէր Պալա, Կենդ, Կոմիտէի անդամները իբր թերթիչ, ռուսի իրեն համար ոչ զարմանալի է, ոչ ալ անսպասելի: մանաւանդ թէ ինքըն ալ նոյն պաշտօնը ունեցած ատեն քանի մը տարի առաջ նոյն վարմունքը ունեցաւ, մեղքեմ երեք խուլիգաններու դաւադրութիւն մը սարքելով, այդ յարձակողներէն երկուքը ծանօթ սրիկաներ ու գողեր, իսկ մին, Մեսրոպ վարժապետեան, այն անորակելի արարածը, որ անցեալ տարի իր բարերար — ազգականին կնոջ հետ Ամերիկայ փոխելու հերոսութիւնը ունեցաւ: Հետեւապէս Վարդօն իր կուսակցութեան մէջ ընդունած ու քաջալերած դրութեան զոհն է: Այդ դրութեան ո՛ր աստիճան այպանելի ու զղուելի ըլլալը ինք ալ հիմակ լաւ հասկցած պէտք է ըլլայ:

Մենք այդ զղուելիութիւնը շատեց մատնանշած էինք: այս անգամ կրկին կը բողոքենք գրչին դէմ զէնք գործածելու այդ վատ դրութեան դէմ: որ ուրիշ բան չը նշանակելու, եթէ ոչ հրապարակ դրուած ամբաստանութեանց հանդէպ արդարացուցիչ փաստեր չունենալ: դատին մէջ անիրաւ ըլլալ և այդ անիրաւութիւնը պարտկելու համար սերագործութեան դիմելը Պարոններ, ձեռն այդընթացքը ամօթ և նախատինք է հայութեան:

(*) Ինչ յօդուածը չարուելէ յետոյ Թիւրքիայէ մեր ստացած մասնաւոր թղթակցութիւնը՝ զոր կը հրատարակենք ներկայ թուով նոյնը կը հաստատէ:

ՊՈԼՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ

Պօլիս բնագէտ այն գեղեցիկ բան տըն է — այսպէս կը կոչեն տեղացի հայ ու պուլկար տարրերը ուրտեղ Սուլթանի վայրագ եւ բարբարոս քմահաճոյքներու տակ զոհուած են առ հասարակ բոլոր քրիստոնեայ թուրք հպատակները, սակայն ամենէն աւելի նեղուողն ու ճնշուողը, հարտահարողն ու հարուածողը հայ տարրը եղած է թէ բարոյապէս եւ թէ նիւթապէս թուրք պաշտօնեաներուն անարդար հրամաններուն առջեւ ու ոճրագործ Սուլթանը այս ամենուն ակնատես ըլլալով հանգեց իր սուլթանութեան համեմատ կը մնար լուս, եւ միեւնոյն ժամանակ քաջալերական պատգամներ ու վճիռներ կարձակէր հոս ու հոն աւելի նեղելու եւ աւելի ճնշելու: Հայերու արդար բողոքներն եւ պոռչուածքները անյստի կը մնային Սուլթանի եւ իր պաշտօնակալներուն կողմէ:

Պանքայի դէպքի անբեկիչ կտորածէն վերջն էր որ հայ տարրը բողոքովն սեղմուեցաւ, անոր ամեն քայլափոխները հաշիւի տակ առնուած էին, հայերը ազատ չէին երթալ օրինակի համար խուժով պոստի, քանի որ քաջ գիտէին թէ այդ պարագային համեմատեան քաւարանը պիտի հիւրնկալուէին, տանջանքներու պիտի ենթարկուէին՝ ու բառ մը, խօսք մը դէպի ազգութիւնը չշափող՝ «աւագակ», «ասպատակող», «ոճրագործ» պիտի անուանուէին ու աւելի պիտի բռնադատուէին Սուլթանի հազարամէկ չարչարաններու առջեւ:

Յեղափոխութիւնը թրջական ըմբռնումով «աւագակութիւն» «ասպատակութիւն» կը նշանակէ ինչպէս ծանօթ է արդէն ընթերցողներուն:

Թուրք կառավարութեան քաղաքականութիւնն եղաւ դէպի հայ «ազգութիւն» ծաւալող՝ սերմերը ջնջել իր անոճանի ու վայրագ րէժիմին ազդեցութեան տակ: այդ այս ըմբռնումներով սկսան հայաթաղերու մէջ Ռուսաստանէ եւ Պալքաններէն գաղթող թուրքերու դիւրութիւններ տուլ զանոնք չըջապատելու, ինչպէս որ ըրաւ նոյն բանը հայաշատ գաւառներու համար:

Պօլիս վանդակ մըն է, սեղմուած իսկ հայերը թռչուններ բռնադատու, թեան հետին աստիճանին հասած, ա, մէն անգամ որ բնագէտ գեղեցիկ այդ վանդակէն մին փախչէր երիտասարդներ եւ պատանիներ զուռ գունդ կառաւնորդուէին: ասանջանքներու զժողքին մէջ:

Պանքայի դէպքը բովանդակ հայու-
թեան վրայ զօրեղապէս ազդեց, զորո-
ւեց, կառավարական հ.յ պաշտօնեաներ
պաշտօնական եղանակաւ նախատնայն
կապան հաստատութիւններ հայոց
համար փակուեցաւ, այս կերպով արե-
ւոյ հասած երկրասարգներ սկսան փո-
ղոցէ փողոց շրջիլ անգործ ընտանիք-
ներ թշուառութեան մահազդեցիկ ձի-
րաններուն տակ ինկան, քանի որ գոր-
ծի գաւազն չունին եւ հետեւաբար կա-
մաց կամաց սկսան զաղթիլ այս ու
այն միջոցներով եւ այսօր զաղթակա-
նութիւնը սկսած է սուր հանգամանք
առնել, թաղեր գիւղեր պարպուելու
վիճակին մէջ կը գտնուին հետզհետէ:

Երբ 1905-ի Եւրոպի մահափորձը կա-
տարեցաւ կոյր ատելութեան սերսիւր
ծաւալ գտան հայուն հանդէպ ալ հայ
տարրը ամենաբարձր թուրք գասակար-
գէն սկսեալ ամենաստորին գասակար-
գին առջեւ հիւլէի մը չափ կարեւո-
րութիւն չունեցաւ, հայ տարրը ոչն-
չութիւն եղած էր, թուրք վաճառա-
կաններ հայուն համար գոցեցին իրենց
վաճառատան դուռը, այսպէս «Շամլը
եւ եղբայրներու» նոր հեմնած հսկայ
գործին համար հայու ունէ գիւտում
մերժութեամբ թուրք թերթերու մէջ
նոյնիսկ յայտարարուելով:

Օտար վաճառականներ սկսան պաղ
վերաբերութիւններ ցոյց տալ իրենց դի-
մող տառապած ժողովուրդին դաւակ-
րուն: Ամեն տեղ ձերբակալում, խու-
ղարկութիւն, տանջանք, ծեծ, փետ,
ամեն տեղ աւեր աքսոր եւ մահուան
դատապարտութիւն:

Կէտիկ փաշայի եւ Կեղրոնական վար-
ժարանի ուսուցիչներու ամբողջական
ձերբակալումը, ինչպէս համար, որով-
հետեւ ասոնք խաղաղօրէն կաշխատէին
կառավարութեան լրտեսներ չէին, այս
միջոցին գաւառացիներու աքսորը
սկսաւ, բայց ուր. ոչ ոք գիտէ ուր
երթանք:

Եւրոպի մահափորձը պատճառ եղաւ
որ հայոց ճնշումը հետզհետէ լայննայ
լրտեսներու թիւը 1000-էն 1500-ի
բարձրացաւ: Գրեթէ ամեն սրճարան,
ամեն փողոցի բերան, ամեն գինեոցուն
ամեն մեծ հաստատութիւններու շուր-
ջը եւ վերջապէս ամեն թաղերու մէջ
սկսան իրենց վատ քաջագործութիւն-
ները գործել ըստ թափով աստիճա-
նի մը, պատուանշանի մը շնորհման
սպասելով Եւրոպի «չպանդանոցէն» ..

(Շարունակելի)

ԱՏՈՎՄ

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

24

ԱՒՍՏԱՍՏԱՊԵՏՐ

ՄԱՍՆ ԱԻԱՋԻՆ

(Շար. նախորդ թիւէն)

ՆԱԽԵՂԱՐ...

Վերջապուսի ատեն էր:

Վանի հրաշագեղ Այդիստանի ար
ուսարձանը կը պարզէր իր տեսարանը
գրաւիչ պերճանքով մը, բայց ծած-
կուած՝ ակտոր ու երկրաշարժի ստուերի
մը տակ: Օ՛հ, ուր էր... Ի՞նչու չկար
երբեմնի զուարթ, աղմկալից ու զիւ-
թական ոգի, որով թիւնը, ի՞նչու չը կար
երբեմնի կենդանութիւնը... Ի՞նչու

ԵՐԿՐԻ ՎԻՃԱԿԸ

Վանէն կը գրեն թէ Շատա-
խի մէջ կառավարութիւնը նոր
խուզարկութիւններու ձեռնար-
կած է: Վանէն և Բաղէշէն ոստի-
կաններ և զինուորներ զրկուած
են: Խուսարկութիւններէն բան
չէ գտնուած: Բայց Պոլսէն գաղու-
նի հրահանգ գացածէ խմբովին
ձերբամալութիւններ ընելու:
Ի՞նչ զաւակն տանջանքներուն
վրայ աւելլած է սովի վտանգը,
ուտեստ և սերմնացու չկայ: Գիւ-
ղեր կան որ ամբողջապէս պար-
պուած են: Անթուրթիւնէ մեռ-
նողներ եղած են:

— Մուշէն օգոստ. 1ին կը գը-
րեն. «Բիշ էին կարծես ժողովր-
դի ցաւերը, թիւրք ճանաչեալ-
ներու խուճին ալ սկսեց արիւն
հոսեցնել: Անոնք արգէն քաղա-
քի մէջ հրէշային կաղմակերպու-
թիւն ունին, որուն նպատակը
միայն Հայերը կոտորելն է»: Այդ
ճանաչեալները Սասնոյ Տօփիկ
գիւղը յարձակած, երկու կին և
քանի մը անասուններ տարած
են: Յարձակած են նաև յուլիս
26ին Նորչէնի վրայ և սպաննած
Սողոմ և Նեմիկը: Յուլիս 27ին քա-
ղաքին մօտ Գասնի գիւղին մէջ
սպաննած են Մանուկ Աւետիս-
նը, Ճանաչեալներու այս անվեր-
ջանալի ոճիրներէն գիւղացիներ-
ը ինքնապաշտպանութեան կը
ստիպուին: Մշոյ մէջ սաստիկ
խուզարկութիւն կը կատարուի,
ֆէտայիներ կը փնտռեն: Ճա-
տեր ձերբակալուած են, ժողո-
վուրդը սարսափի մէջ է: Աղքատ
գասակարքը կը մտածէ գաղթել:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՒՇԷՔԻ ՀԱՄՈՎ ՀՈՏՈՎ ԵՒԱ-
ԽՈՏ ԵՒԵԼ. ԽԵՂԵՑԷՔ ԱՄԵՆ
ՏԵՂ Մ. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԻ
ԵՒԱԽՈՏ ԳԼԱՆԿՆԵՐԸ:

այդ չքնաղ արուարձանը գերեզմանո-
ցի մ'երեւոյթի առած էր:

Պատճառը... պատճառն ա՛յն էր որ
արեան ու ոճիրներու հոտը ծածկած
էր զայն: Երբ իրիւան օտուերները
կիջնային, մարդկային անմեղ զիւր-
ներու ձայնը, անէծքը կը խառնուէին
ծառերու խօշիւնին ու արհաւիրքով
կը պատկերացնէին անցեալը:

— Պողոտաներու հոյակապ ապա-
րանքները չէին կրցած ջնջել իրենց
հիմերու վրայ ժայթքած արեան հեռ-
քերը... չիթ չիթ ու սարսափի երե-
ւոյթով մ'անոնք կը մնային, երբեւ
անցեալ օրերու անիծեալ յիշատակ մը
... անոնք կը մնային իրենց վոճ-
անմեղ ժողովուրդի մը զոհերուն...
անոնք կը մնային Աստուծոյ աչքին
հանդէպ՝ իրենց բողոք ու անիրաւու-
թիւն:

Բռնակալութիւնը չիթ մ'արեան դէմ
յաղթուած էր իր բոլոր ուժովը:
Ոճիրը չէր ծածկուած:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՁԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Հովառակ կիսապաշտօնական մամուլի
բոլոր հերքումներուն, ես կարող եմ
հաստատել թէ Մ. Չիրսքին Մ. Թիթո-
նիէն խոստում տալու թէ Ի.
տալիան չը պիտի ետ քաշուի Երբեակ
Ձինակցութենէն: Եթէ յառաջիկայ տա-
րի Երբեակ զինանցութիւնը չը կազմա-
լուծուի, այն պիտի ապրի մինչեւ 1914:
Բոլոր իտալացի քաղաքագէտներու մէջ
այն մտածումը կը տիրէ թէ Երբեակը
իտալիան կապահովի Աւստրիոյ դէմ
պատերազմ ունենալէ: Գրիսքին էր որ
այս յայտարարութիւնը ըրաւ 1884ին
Երբեակի խառնակ մտողին մէջ:

ՅԻՄԱՍԱ

Նախարարապետ Մ. Սարգէնի առող-
ջական պատճառաւ իր հրաժարականը
մատուցած ըլլալով Հանրապետութեան
Նախագահ Մ. Յալիէտի, պատճառ եղաւ
ամբողջ դահլիճին հրաժարին: Բայց
Նախագահը փութաց անմիջապէս նոր
դահլիճին կազմութիւնը հրաժարեալ
Նախարարներէն Մ. Գրէմանտի յանձ-
նել, որովհետեւ հանրային կարծիքը
այս կը յանձնարարէր: Առիթ տրուե-
ցաւ ասով Մ. Գրէմանտի իր աղա-
տական քաղաքականութիւնը բոլոր-
վին իր պատասխանատուութեան տակ
գործածելու: Յայտնի է թէ Մ. Գրէման-
տի հայաստէր մըն է եւ ոչ իտալացի-
խմբագիր «Բիթ Արմէնիայ»ի, որուն
ճակատը մինչեւ այսօր, Նախարար եւ
Նախարարապետ ըլլալէ վերջ ալ, կը
թոյլադրէ իր անուին զինել:

Մ. Գրէմանտի իր խորհրդակից Նա-
խարարները ընտրած է վեց արմատա-
կաններէ, երկու անկախ ընկերվարա-
կաններէ երկու ձախակողմեան ուսմ-
կավարականներէ, մէկ ալ ուսմկավա-
կան միութենէն այսպէս:

Մ. Մ. Գրէմանտի Նախարարապետ
եւ ներքին, Բիշոն արտաքին, Տու-
մէիկ վաճառականական, Մէլիէ-Լաք-
ուա գաղթային, Կիւլո-Տէսէկ ար-
շարութեան, Ռիւս երկրագործական,
Թոմսոն ծովային, Գայլո երկամտա-
կան եւ այլն:

ԱՒՍՏՐԻԱ

Արտաքին գործոց Նախարար Կոմս
Կոլուխովսքին հրաժարելը եւ հրա-
ժարականին ընդունուելը մէկ քանի
պատճառներու կը վերագրուին: Կ'ըս-
ուի թէ գլխաւոր պատճառը Սերպիոյ

Միայն արդար վրէժխնդրութիւն մը
կրնար զայն ջնջել:

Ահա՛ այդ սրբաբաններն մէջ կը գտ-
նուէր մեր ծանօթ մանկամարդ գերու-
հին ապարանքը... այն ապականուած
չէնքը, ուր հալիմանոց մը կար չարա-
գործութեանց ու ոճիրներու տակ
ծածկուած:

Հոտ էր մեծ-հանրմ, որուն հոգին
լեցուած էր գերուհի մ'արցունքէն.
եւ, հետեւաբար, խոտացած էր արա-
տել զանի, ինչ կերպով որ ըլլար:
Մեծ-հանրմ յաջողած էր...
Այ՛ո... պատմե՛նք:

Իրեկուն սը խնդրած էր ֆաբրիկէն
որ վտանգելի եւ հաւատարմ թուրք
կին մը գտնէր իրեն տունին մէջ սպա-
սուհի ըլլալու համար:

— Թէեւ ասանկ խնդիր մը չ'եմ հա-
մարձակիր քեզի առաջարկելու, նկա-
տել տուաւ Ռեմ-հանրմ, սակայն կը
նրբաւ, որովհետեւ խղճի պարտք մը
կը ծանրանայ վրաս ու ես հաւատարմ

յարաբերական խնդիրն է: Մ. Բաշիշ
անյողոգոտ կը մտոր իր պահանջին
վրայ որ Սերպիան տեղեկագրէ ան-
կախ ընէ եւ այդ երկրը Աւստրո-
Հունգարիոյ ազտեցութենէն ազատէ:
Ուրիշներ կը պնդեն, թէ Հունգարիոյ
կառավարութեան խորհուրդին վրայ
Ֆրանց-Եօզէֆ կայսրը Կոլուխովսքի
հրաժարականը ընդունեց, որովհետեւ
ըսաւ թէ եթէ Կոմս Կոլուխովսքի
կողմէ հասարակաց պիտեմէն ներկա-
յացուի չը կրնար քուէարկութիւնը
ապահովել, այսինքն անոր դէմ քուէ
պիտի տանք ըսել էր: Բեղսպուրկի
դեսպան պառօն տ. Ահնէթալ յաջոր-
դեց Կոլուխովսքիին:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՅԻԼԻՊԷ 15 հոկտ. 1906

Երէկ ժամը 11ին քաղաքիս ամենէն
բազմամարդ պողոտային վրայ «Շար-
ժում»ի խմբագիր Վարդան հինգ դաշ-
նակցականներէ յարձակում կրեց: Այս
հերոսներ բերելով զինուած Վարդան
վրայ կը յարձակին. որ արեւելուայ
վիճակի մէջ հաշիւ կրնայ ապաստա-
նիլ մօտակայ հայ վաճառատուն մը,
բայց յարձակողներէն մին կը յաջողի
ետեւէն վաճառատուն մանել եւ հոն
ալ զարնել բերով: Վարդան գլխէն 3
վէրք ստացիր է թէեւ անմիջապէս Հի-
ւանդանոց փոխադրուած է: Յարձա-
կողներն ամենքն ալ ձերբակալուեցան:
Կը լսենք թէ ուրիշ մասնակի ձերբա-
կալութիւններ ալ եղած են, իբրեւ
զրդապատճառներ այս յարձակման:

Վարդան քաղաք եկած էր ատենա-
խօսութիւն մը ընելու եւ դաշնակցա-
կաններու ներքին աղտոտութիւնը
ժողովրդին հասկցնելու համար: Այս
բանը տեղիս դաշնակցականներին գոր-
ծին ընաւ չէր գար, պէտք էր արգիլել
եւ արգիլեցին իրենց յատուկ եղանա-
կով:

Օտարներուն վրայ շատ գէշ տպա-
ւորութիւն ըրաւ այս դէպքը, որը Ի-
րենց հասկցած կամ ուզած ձեւովը կը
մեկնեն:

••

կնոջ մը պէտք ունիմ:

— Խղճի պարտք մ'ըսե՛ք... չնչտեց
Աւագակապեալ զարմանալով, արդեօք
կարելի է յայտնել:

— Կը յայտնեմ քեզի, բարե ֆաբրիկէս,
պիտանալով որ խիղճդ չ'ի պիտի թողու
որ գուն դաւաճանես կեանքիս դէմ Ի-
րաւ է որ ձեռնարկած գործս երկիւղա-
լի՛ք. բայց չ'եմ կրնար ետ կենալ...
չ'եմ կրնար դրժել... նպատակիս հաս-
նելու համար մահու եւ կենաց խնդիր
մը կայ առջիս որ կը տանջէ զիս:

Մեծ-հանրմ պահ մը լռեց: Իր աղւոր
ու հանկուցիչ աչքերը չորս գին պը-
տեցուց, մտիկ ըրաւ ապարանքին մէջ
եղած ստաճայներուն ո՛ր յետոյ շարու-
նակեց խղճուկ՝ ձայնով մը:

Այս ապարանքին մէջ գերուհի մը
կայ, որուն տառապանքը հոգին լեցու-
ցած է: Կուզեմ այդ գերուհիին փաղա-
տութիւն տալ... անա՛ Նպատակաւ:

— Գերուհի՛ մը կայ, բացականչեց
Աւագակապեալը:

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս Ռուսաստանի շատ մը կողմերը, նոյնպէս և Կովկասի մէջ Վուս հայրենասիրաց խումբերը կը կազմակերպուին կառավարութեան համապատասխան տակ հակազդելու համար ընկերվարական և յեղափոխական ծայրայեղ կազմակերպութիւններու գործունէութիւնը: «Իսկական ռուս մարդիկ» կոչուող այդ «հայրենասէրները» երկիւղ կաղդեն ժողովուրդին, և անոնք կը պատրաստուին յառաջիկայ Տուստային թեկնածուներ ըլլալ և ընտրողական պայքար մղել կառավարութեան կողմը բռնելու համար:

— Շատ շատինէն կը գրեն. «Մեր դրացի թիւրքերը վճռեցին իւրենց պարտութեան վրէժ լուծել հատ հատ սպանութիւններով և աւազակութիւններով, որ խոշոր չափերու հասած է. մինչև օրս 300 անասուն գողցուած է և 6 մարդ սպանուած: Գիւղացին հացի պէտք ունի ձմրան համար: — Զանկէզուրի քանի մը հայ գիւղերէն որոշ գումարներ կը պահանջէ կառավարութիւնը իբր տուգանք. և փոխարինութիւն չըջակները սպաննուած թուրքերու խեղճ հայ գիւղացին իր չքաւորութենէն զատ այս տուգանքին պատճառաւ կը ստիպուի տան գոյքերը ծախել: Թուրքերը կը շարունակեն աւազակութիւնը տեղ տեղ կը սպասուի որ բռնուած թուրք աւազակներն ալ պատժուին:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հ. Յեղ. դաշնակցութեան Դ. րդ ընդհանուր ժողովին ի մօտոյ գումարուիլը և օրակարգը հաղորդուած է նոյն կուսակցութեան մարմիններուն: Օրակար-

գէն դուրս ժողովը պիտի զբաղի մարմիններու և անհատ — ընկերներու առաջարկներով ալ, նաև պիտի զբաղի կարգապահական և դրամական զեղծութիւններու քննութեամբ:

— Դրօշակ իր խմբագրական — աւանդորդող յօդուածով կառավարիկ թիւրքի բոլոր դժգոհ տարբեր խորհրդակցութեան կանչել և «մի ընդհանուր կոնկրէի մէջ մշակել օրւայ անյետագէտի պահանջները, որոնք պէտք է ներկայացուին Օսմանեան վաղուան կառավարութեան, ինչպէս և այն գործնական միջոցները, որոնցմով պէտք է ըստիպել գործադրելու այդ պահանջները»:

— Սիսէն ստացուած նամակները այդ կաթողիկոսական աթոռին նիւթապէս խիստ անցուկ վիճակը կը բացատրեն և Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն: Սիսի աթոռին յատուկ 2000 ոսկիի գումար կը որ պատրիարքարանը կը մնար տարիներէ ի վեր, կը պահանջուի:

— Ռուսչուքի կայարանապետ Յ. Սրվաճեան, որ քանի մը ամիսէ ի վեր հիւանդացած էր, առջի օր Սօֆիայի մօտ կայարանի մը մէջ մեռեր է իր օրգանոցն քով: Պուլկարիոյ ազատութենէն առաջ այս կողմերը այդ պաշտօնին մէջ գտնուելով, բազմաթիւ պուլկարներու կեանք ազատած և զնահատելի ծառայութիւններ մատուցած է պուլկար ազգին: Անոր արժանիքը գէթ մեռնելէն յետոյ զնահատուեցաւ, և մեծ շուքով կատարուեցաւ յուղարկաւորութիւնը: Սօֆիայէ մասնաւոր կառավարմամբ մեկնած է այդ առթիւ:

« Իննայ այս սեմերէն ներս օրքը դնելու եւ ատանկ մահու եւ կենաց խնդրի մը մէջ մտնելու: Եթէ թուրք կին մ'ըլլայ, առաջուց կարող է ապաստանարան մը գտնել ու յետոյ գերուհին առնելով հոն տանիլ:»

Աւագակապետը որուն հոգին կը խշար այս անբեւեակայելի առիթին հանդէպ, ոտքի ելաւ ու մեծ-հանձմին մօտենալով, բացականջեց.

— Կեցէ՛ք, առաքինի հանձմ, կեանքերնիդ վտանգի մը ներքեւ դնելու հարկ չըկայ: Քանի որ խղճի մը պարտականութիւնն է ձեզ թելադրողը, քանի որ չ'էք կրնար ատանկ երկրորդաբար թողնել տեղի մ'ետ կենալ... պէտք է խոհեմաբար վարուիք: Խնդիր մը չ'է գերուհի մը դուրս հանել ձեր ապարանքին սեմերէն... այլ ջանալու էք անոր ազատութիւնը նպաստաւոր ընել որ արցունքի տեղ արիւն ջր թքնէ...»

— Ուրեմն ինչ ընելու է, ընդհա-

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Անդրակ էմիրգէհան, Օստրովի Դուգ. կուր. գիւղ 25 ֆր. Ստեփան Յակոբեան — Գոռապիւ 8 ֆր. Վարդան Բարունակ — Թուրք — Օգնա 20 ֆր.

Սերոբ Ալթըրգահան սրճարան — Եաշ 29 ֆր.

Պողոս Սարգեան սրճարան — Գոռապիւ 26 ֆր.

Յիւրի Կ. Ասատուրեան — Թուրք — Գոռապիւ գիւղ 10 ֆր.

Պաղտասար Յարութիւնեան — Թուրք 14 ֆր.

Գրիգոր Գասպարեան — Մէճիսի 25 ֆր.

Մարտիրոս Քիւրքճեան — Պոթուշան 28 ֆր.

Գէորգ Ճանթաւտեան — Բօնաթ. Մուրֆաթլար 15 ֆր.

Ղազարոս Յարութիւնեան — Թիւրք — Վեց 19 ֆր.

Յարութիւն Առաքէլեան — Օստրովի թէքէ քէօյ 9 ֆր.

Յովհաննէս Թորոս — Կարկալք 49 ֆր. Կարապետ Բէմպէճեան — Սիւրիսթրա 14 ֆր.

Մարկոս Ղազարեան — Բօնաթանցաէն մեկնած 19 ֆր.

Արէլ Յակոբեան — Գարա — Էօմէր գիւղ 12 ֆր.

Յովհաննէս Զօրպաճեան — Պուլկարիայէ Ռուսմանիա անցած 30 ֆր.

Ռուսմանիոյ մէջ գտնուող մեր վերադրեալ նախկին բաժանորդներէն կը խնդրուի որ իրենց նշանակեալ պարտքերը շուտով խրկեն խմբագրութեանս կամ Բօնաթանցա Տ Սիսակ Մեխիբեանի:

Եւ որովհետեւ այժմ անոնք մեր թերթը չստանալով, կրնայ ըլլալ որ առիթ չունենան ներկայ գեկոյցը կարթալու, կը խնդրուի Ռուսմանիոյ մեր ընթերցողներէն ու բաժանորդներէն որ հաճին իրենց ծանօթ պարտականութիւնը հաղորդել ներկայ գեկոյցը եւ յորդորել որ պարտքերն զրկեն:

Յարդ իրենց բաժանդինը չը վճարող մեր բաժանորդներէն կը խնդրուի որ հաճին մաքրել իրենց հաշիւը ներկայ տարւոյ, որուն տասներորդ ամսոյն մէջ կը գտնուինք: Այսչափ յապաղում թող բաւ համարեն, նկատելով թէ թերթ մը հրատարակելու ծախքերը յապաղում չեն վերցնել:

տեղ մեծ-հանձմ: — Կը յուսած թէ կը վստահիք ինձի, անանկ չէ՞: — Ես: — Այո: — Կը վստահիմ: — Քանի որ այդ պէս է յանձնեցէ՛ք ինձի այդ կեանքի մաքրելու: Ես կը խոստանամ ձեզի ապահով ձեռքերու մէջ դնել զինքը: — Ամենայն սերով, Բայց ինչպէս պիտի տանիք: — Դիւրին է, կը գտնեմ թուրք կին մը. թո՛ղ մէկ երկու շաբաթի չափ սպասուհի ըլլայ ապարանքի մէջ, յետոյ ամեն բան կը կարգաւորուի:

— Այո՛, այդ կերպով կրնայ ըլլալ եւ կասկածներու տեղի չը տար: Կը մնայ կին մը գտնել... արդեօք պիտի յղջողիք: — Աստուած... մըմնջեց Աւագակապետը:

Ու ներողութիւն խնդրելով մնաքարով մը թոթովեց եւ մեկնեցաւ:

— Ա՛խ, որքան բարի է սա ֆաքըրը:

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ

Գարիէէն կը գուժեն մեղ մանուկ թաշգարուկանի աղետալի մահը: Հանգուցեալը 25 տարեկան առողջ և հսկայակազմ երիտասարդ կոչակար մը ըլլալով, առանց ո՛րէն հիւանդութեան, գործելու ատեն յանկարծամահ եղած է: Անոր համակրելի ու անձնուէր բնաւորութեանը բոլոր ծանօթ եղողներ այս տարածամ մահուան սե լուրէն չափազանց աղքատած են:

Մեր ցաւակցութիւնը հանգուցեալի ծնողքին ու եղբայրներուն որոնք էվէրէկ-Ֆէնսէ կը գտնուին:

Ա Ձ Դ

Ռուսմանիոյ ֆոքրան քաղաքին Հայոց Ազգ. եկեղեցւոյն համար պէտք կայ երաժիշտ տիրացուի մը, որ լինի հմուտ իր արհեստին, ունենայ ախորժաւուր ձայն, վարուք ու բարութ գովելի, տարիքն 35-40 եւ եթէ կարելի է լինի ամուրի: — Սոյն հանգամանք օժտեալ թեկնածուներ հանդերձ պահանջուած հանգամանց իրականութեանց մասին որոշ տեղեկութեամբ կարող են դիմել առ

Հոգաբարձոքիւն հայոց եկեղ. (Ռուսմանիա) Ի ՖՕԴՆԱՆ

ԾԽՈՒԻ ԳԻՐՔԵՐ

ԹԻՍՎՈՐՏ Ա. հատոր (182 էջ) 1 ֆր. » Բ. » (483 էջ) 2 ֆր.

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ կամ ՄՐՄՈՒՆՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ երկրորդ անգամ տպագրուած եւ ճոխացած. Գին 1 ֆր.

ՆԵՏԱ չը պատկերացնէ Պուլկարներու նիստ ու կացը ու թուրքերէ կրած տառապանքը անոնց ազատութենէն առաջ. Գին 50 սանգիմ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՋԵՐ Պատկեր մը Տաճկահայաստանի իրական կեանքէն: Զեղչեալ գին 1 ֆր.

Այս գրքերը ստանալու համար դիմել ՎԱՌՆԱ «Ի ր աւ ու ը» ի խմբագրութեան

բացազանջեց մեծ-հանձմ ինքնիրեն: Ո՛չ, հասարակ կահկանացու մը չ'է ան... մուրացկանի մը ծպտումով կերպարանափոխուած Տէվրիշի մը չը նմանիր, որուն արհեստն է կեղծել, դաւել ու ամեն տեսակ նենգութեանց զիմել՝ միմիայն ապրիլու համար: Մէկ խօսքով՝ այս աշխարհքէն չ'է ան... ես կը հաւատամ թէ Աստուծոյ հրեշտակ մընէ, որ՝ ողորմելի կերպարանքի մը տակ ծածկուած՝ կը թափառի թշուառութեան ու տառապանքներու մէջ... կը թափառի ապարանքէն գէպի խոճիթը... տեղ մը՝ սիրտինը, տեղ մը՝ արիւթիւն եւ տեղ մըն ալ՝ իր բովանդակ անձնութիւնը կը պատկերացնէ: Մարմնացած բարութիւնն է, մարմնացած գթութիւնն է, մարմնացած Արդարութիւնն է ան: Անոր հոգին ճառագայթ մըն է ու սիրտը՝ գորովի անհուն զանգուած մը: (Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹՈՒՐԿԻԱ

Սթանպուլ 16 հոկտեմբ.

Էրզրումում հենի Վերկիի շախմատ թապիր օլընան վերկիի վերմեմէք իչիւն պու իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ ըսեան իտէն է-հալինին հէյէճանը թէսքին օլունմուշ տըր, իսլամ էհալիսի վալինին գօնաղընա հիւճիւմ իտէ-րէք վալիի եարէլէմիչէր վէ ժանտարմա գօմանտանը էօլտիւր-միչէր վէ տիկէր իքի մէմուր-լար հապս իթմիչէր: Հէր իքի թարաֆտան չօգճա թէլիֆիաթ օլմուշ տըր: Վալի իսթիֆա իթ-տի էհալիի թէչլիք իտէնլէր վէ գըլալուզ օլանլար թուլթու-լուպ թէլգըլ օլունտըլար իտէտէ եինէ սէրպէսթ պըրագըլտըլար: Խորիսթիանլար պու իսթիլաւ հիչ գարըլմատըլար:

Տիկէր պիր շէհրուտ տախի մէքըլըր վերկի իչիւն իսլամ է-հալի ըսեան իթմիչ իտէտէ, թէ-լէկրաֆ քէսիլմիչ օլտըլընտան մալիւմաթ ալընմայօր:

— Մաքէթունիա իսլահաթ միւֆէթիչի շիրմի բաշանըն Բօ-մայա կիթտիկի մահէլինտէն պա թէլէկրաֆ պիլտիթիլիօր:

— Սթանպուլում Մանոֆիալ Տիք-լունարիք կազէթասընա պիլտի-րիլմիչ տիր: «Ստարագամ, Սէ-րասքէր վէ Շէյխիւլ-իսլամ, եա-նի հիւքիւմէթին էն էհէմմիյէթ-լի իւչ զաթլարը գանուէն Սուլ-թան Ապտիւլ Համիտին վէլիահ-տը օլան Բէչատ էֆէնտինին թախ-թա ճիւլիսինի թէէմին իթմէք իչիւն իթթիֆագ իթտիլէր»:

«Իչպու իթթիֆագ գուվլէի իտարէնին գանուէն մուճէպինճէ ինթիգալը թէէմին իտէր վէ ալման տիւլումաթլըլըն հիմայի իթտիկի Պիւրհանէտին էֆէնտի-նին գանտիտալըլը քիւլիէն պօշա չըգարըլը»:

— Սթանպուլ ըռմ բաթրիգհա-նէսի Պուլկարիատա Բուլարա գարըլ իճրա օլընան ուլկուսըլ-լըգլար իւզէրինէ տիկէր օրթօ-տօքս Բաթրիգհանէլէրէ պէրան-նամէ կէօնտէրտի: Պու պէյաննա-մէնին միւնտէրէճաթը Պուլկար-լարա վէ պուլկար հիւքիւմէթինէ գարըլ բէք շիտտէթլի տիր:

ՏՍԽՒԼԻԷ

Բաղար կիւնիւ Սօպրանիէ ա-չըլտը: Պու տէֆա Ֆէխ. Բրէնս հազրէթլէրի պուլընմատըլը սէ-պէպլի, գամարանըն ըսմի քիւշատը բէք թանթանալը օլմատը: Քիւշատ նութգը Բրէնսէ վէքեալէթէն վիւքէլա ըէյիսի Մ. Բայջօ Բիթրուլ օգուտու:

Նութգատ մէպուսլարը սէլամ-լատըգտան սօնտա, մէմլէքէթին

իգթիզալարը կիւնտէն կիւնէ արթմագտա օլտըլընը վէ էճնէ-պի տէվլէթլէր իլէ օլան թիճա-րէթ մուգալէլէլէրին սանաաթ ու թիճարէթէ խըտմէթ իթտիկինի, վէ հիւքիւմէթին վարիտաթը արթտըլը կիպի էհալիյէ ֆաի-տէլի շէյլէրին եարըլաճաղընը վէ վարնատաբըլմըչ օլան ի-լիմանըն էհէմմիյէթլինի պէյան իթտի վէ տէտի «Դօնչու իմէ-րաթօրըլտա (Թիւրքիա) միլ-լէթտալարըմըլըն աճընաճագ հալի» պուրա էհալիսինի հէյէճա-նա կէթիթիլիսինտէն պուլկարի-անըն շարգ գըսմընտա պիր թա-գըմ ուլկուսըլըլըգլարա սէպէպ օլտու իտէտի հիւքիւմէթին թէտ-պիրլէրի սայէսինտէ էօնիւ ալըն-տը: Հիւքիւմէթ իչէրտէ վէ իս-րիճտէ գարարտիտէ օլանլարա եարտըմ իթմիչ վէ իտէճէք տիր:

Գուրթարընը (Ռուսիա) վէ գօմշու տէվլէթլէր իլէ տօսթանէ միւնասէպաթտա օլտըլը պէյան-լէ, Պուլկարիանըն կիւն կիւնէ էհէմմիյէթ քէսպ իթտիկինի վէ իլէրիւտէ մէտէնի հիւքիւմէթ-լէր արասընտա պիր մէվգը թուլթմայա միւսթահագ պուլըն-տըլընը իթթիլալէրէ արդ էյլէ-տի վէ շէյլէ տէվլամ իթտի:

«Պիզիմ իչիւն ումուլմըն կիւ-զէլ էֆքեատա պուլունմասը ի-չիւն էն զիյատէ իլիմ, սանաաթ, թիւճարըլը վէ զըրաաթ իլէրի կիթմէլի տիր: պուլըն իչիւնտէ միլլէթին վաթանէրվէրիք տուլկուսը անը ֆէտաքեարըլը սէվգ իտէյօր: իլթէ մէմալիքին ասայիչի վէ ասքէրլէրիմիլին մուհարէպէյէ հազըր պիր հալտէ պուլընմասը պուլնա ըսպաթ տըլը»:

Էն սօնրա բօսթա, չըմէնտըֆէր վէ ինթիլապաթտա տայիթ պիր թագըմ գանուէն լաեիհէլէրի թէտգըլ իչիւն հիւքիւմէթ թա-րաֆընտան մէճլիսէ թագուլմ օ-լընաճաղընը վէ օն իւչիւնճի մէճլիսի մէպուսանըն ալըլմասը-նը իլան իթտի:

ՐՈՒՍԻԱ

Բէթրսպուրկտան հոկտ. 14 թարիլիլէ պիլտիթիլիկինէ պի-նաէն, հիւքիւմէթին 600000 ըռպ-լի պիր մէպուլընը համիլ օլան պիր արապայա Վօինէսէնսքի նամ քէօբըլլէ եագըն հիւճուլ օլունմուշ: Գաթէրին գանալըն ըրըգտըմընտան կէչտիկի էննա-տէ, պիր պօմպա բաթլամըչ, պէ-կիր վէ պիր իսպընիէտար վէ իւչ կէօմըլիլ գօլըլարը էօլմիւլէր օնլար արապայը պըրագմալա-ընտա ընվօլլէր գուրչուլարը իլէ գարըլանմըլար:

Այնը վագըթտա տիկէր իւչ պօմպալար բաթլայուպ, արապա իլէ պէրապէր կիտէն իւչ ժան-տարմալարը եարէլէմիչէր, Հիւ-ճուլ իտէնլէր 360,000 ըռպլի-

լիք պիր բաքէթ գարուպ պիր գարընա վէրմիչլէր, պու գատըն տէրհայ զայպ օլմուշ, պու սըրա ճանիլէր տախի ընվօլլէր բաթ-լատարագ գաչմըլար:

Պիր պէօլիւկ ասքէր հնթիչէ-րէք, աթէչէ պաշլամըչ, Հիւճուլ իտէնլէրտէն ալթըլը թուլթուլ-մուշ ձիվար սօգազլարտաքի էվ լէսին բէնչէրլէրին ճամլարը գը-րըլմըչ, պու գարըլըլըլը սէպէ-պի իլէ էհալիտէն պիր դաչ քի-չի եարէլէնմիչ տիր: Պիր էվին հալլուսընտա պիր գաչ քիչի աս-քէրլէրին գուրչուլընտան էօլ-միւլլէր, ճանիլէրտէն պիր թա-ագիպ օլընտըլը էսնատէ քէնտի սինի էօլտիւրմիւլ, Բէվայէթէ կէօրէ, մէգպուրէ գատըն եագա-յը էլէ վէրմիչ:

— Շարքուտա կէչէն սէնէնին զիքրի իչիւն պիր գաչ ֆապրի-գալարըն իչիլէրի թաթիլ իթ-տիլէր վէ ճէպրէն տիւքեանլարը գաթաթուլար վէ շըմէնտըլէր իչիլմէսինի մէնն իթտիլէր: 1905 տէ զուրպան կիտէնլէրին մէգար-լարը պուլունան գապրիտտան ասքէրլէրտէն իհաթէ օլունտու: Շէհիր սիւքիւնէթլի տիր:

— Շօրայի Տէվլէթին մէքէչի աղալարը հոկտ. 13 տէ թէճէմմիւ-լիտուպ, Եահուտիլէրէ բօլիթիգա հազլարը վէրմէք մէսէլէնինի միւլէքէրէ իթտիլէր: Էֆքեար-լար իքիյէ թագսիմ օլընտըլար պիր գըսմը Եահուտիլէրէ բօլի-թիգաճա կէնիչ հազլար պիլա թէլէլիլ վէրիլմէսինի իտտաա իթտի, տիկէրլէրի Եահուտիլէրէ Բուսլարա միւսալի հազլար վէր-մէքտէն սագընմագ իսթէտիլէր: Նիհայէթ 16 սէսէ գարըլ 28 սէսլէ՝ Եահուտի մէսէլէսինի Բուս թապաաը օլան տիկէր միլլէթ-լէրին մէսէլէլէրի իլէ պէրապէր միւլէքէրէ իթմէք իչիւն գարար վէրիլտի:

— Էվլէլէրի կիճէ Վիլնատա 26 իսթիլալը սօսիլալիսթլէր վէ ա-նաչիսթլէր տէրտէսթ օլընտըլար: Սիլահլար վէ էվրագ տախի միւ-սատտէրէ իտիլտի:

ՉԻՆ

Շանկայտան Լօնտրայա պիլտի-րիլտիկի իւզրէ, օրանըն եէրլի ըրթթէտտան վէ կաթուիկ էհալի-սի պէյնինտէ շիտտէթլի գալկա-լար վուգու պուլմուշ վէ ֆրան-սըլ քիլիսէսի խարապ իտիլմիչ: Ասայիչի իպգա իթմէք իւչիւն ասքէր կէօնտէրիլմիչ տիր:

— Չին տէվլէթի տէնիլ գուլ-վէթինի գալիլէչտիլմէք իչիւն 8 զըրհլը վէ իքի տիկէր հարպ վաթօրլարը եարտըլայա գարար վէրմիչ:

— Պիր շիտտէթլի պօրա գու-հուրը իլէ ճաթօնըն շիմալի գարպ «հիլլէրինտէ պէքլէնէն եիւզ-լէրճէ պալըգը կէմիլէրի վէ գալըլարը զայպ օլմուշլար:

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

Թէհրանտան պիլտիթիլի իւզ-րէ, Մէպուսան մէճլիսի հաթթա-ատ տէօրտ կիւն թօլանըլը ըմըչ Շիմալիլէք մէճլիսէ մախսուս պիր նիլաանմէ թէրթիպի իլէ մէչ-ղուլ ըմըլար: Վիլայէթլէրտէն տախի մէպուսլար կէլտիքտէն սօնրա էհէմմիյէթլի մէսէլէլէրի էլէ ալաճագլար ըմըչ:

— Թէհրանտան վէրիլէն պաշ-գա հալաթիսաթա պիլնաէն, Շա-հըն պիր գաչ շէչիտ վէ շիֆասըլ խաստալըգլարա տիւչար պուլըն-տըլընտան անըն էօմըլ ուզու-սիւրմէյէճէք զանն օլընիլօր:

ՆԵՐԿԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԹՈՒՍՉՈՒՔ

Ս. միսէ մը ի վէր հաստատուած այս ներկի գործարանը կը ներկէ ամեն գոյ-նով բամպակիղէն եւ բրդիղէն առար-կաներ, եւ մասնաւորապէս բամպակի մանած ներկելու համար ընդարձակ յանձնարարութիւններ կը ստանցնէ չա-փաւոր քննորդ: Ինչպէս Ռուսիոյ քի-նոյնպէս Վառնայի, Ֆիլիպիի եւ ուրիշ տեղերու վաճառականներ թող հաճին անգամ մը դիմել մեզ եւ փորձով հաս-տատել թէ անայլայլ եւ մաքուր գոյ-ներով կը ներկենք եւ յանձնարարու-թիւնները փութով կը գործադրենք:

Դիմել այս հասցէին

Տ. Ղուկաս Օգանեան

ուրիշ փապոյիցնա նմ. 14

Ռ Ո Ւ Ս Չ Ո Ւ Ք

ՕԹԷԼ ՍԱՄՍՈՆ

ԱՂԷՔՍԱՆՏՐԱՍ

Ճաւի քեպանաի դէն քիւ 18

Տիար Ս. Շէքրեանի վարչութեան տակ գտնուող այս ծովքերեայ եւ օդաւէտ պանդօղը իր մաքուր թեւերը եւ ամեն կատարելութեամբ յանձնա-րարելի է մէր հայրենակիցներուն: Այ-ցեւուն հոն կը գտնէ նաեւ մաքուր ճաշարան մը արեւելեան եւ եւրոպական ճաշակով մաքուր եւ համաթամ կերա-կուրներով: Գիշերը չափաւոր են:

ԹԱՁԷ ԶԷՄԼԵՆ

Գայիսէրիտէն չըգան պատըրմալէզէ-թինտէ պատըրմա եարմագ իսթէյէն-լէրէ իլան օլունուրքի: Պալթաճըլար շարքընտա: Նոմէրօ 73 տէ Յ. վէ Կ թիմուրճեան պիրատէրլէր տիւքեանըն-տա պու սէնէնին նաթիլէլ Գայիսէրի չէ մէնի վէ սուլմագ սաթըլմագտա տըր: Խարիճտէն սըլալիլէր սէրիան իճ-րա օլունուր:

ՄՇԱԿ

Օրաթիլը քաղաքական, գրական Բաթնիքիլը՝ Եւրոպայի համար 30 ֆր. Ամերիկայի համար 6 տողար, Պարսկաս-տանի եւ Ռուսաստանի համար 10 ըռպ-լի տարեկան:

Հասցէ՝ Խրիստոփորի «ՄՇԱԿ» ի Կովկաս) Թիֆլիս

Одговорникъ А. Курбетянъ
печатница Д. Тодоровъ и С-но — Варна